

**Läroplan för den undervisning som
förbereder för den grundläggande
utbildningen i Jakobstad, Kronoby, Larsmo,
Nykarleby, Pedersöre**

2022

Innehåll

1 Utgångspunkterna för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen i Jakobstad, Kronoby, Larsmo, Nykarleby och Pedersöre

2 Den förberedande undervisningens mål och centrala innehåll

2.1 Allmänna mål och samarbete med förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen

2.2 Mål och centralt innehåll för språkundervisningen

2.3 Mål och centralt innehåll för undervisningen i övriga läroämnen

3 Verksamhetskulturen

3.1 Lärmiljöer och arbetssätt

3.2 Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga läroämnen

4 Uppgörandet av ett individuellt studieprogram för eleven

4.1 Kartläggning och dokumentation

5 Elevens välbefinnande samt stöd för lärande och skolgång

5.1 Differentiering av undervisningen

5.2 Samarbetet mellan hem och skola

5.3 Elevvård

5.4 Elevhandledning

5.5 Plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt

6 Elevbedömning

7 Intyg

8 Avläggande av studier som hör till den grundläggande utbildningens lärokurs under den förberedande undervisningen

Bilaga 1.

Nyanländ elevs individuella studieprogram (2022)

Bilaga 2. (ABC)

Kartlägningsprofil 1 (2022)

Bilaga 3.

Nivåskalan för språkkunskaper A1.2 Språkförmåga stadd i utveckling

Bilaga 4

Checklista - Svenska som nytt språk

Bilaga 5.

Intygsmodell

1 Utgångspunkterna för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen i Jakobstad, Kronoby, Larsmo, Nykarleby och Pedersöre

Barn och unga i läropliktsåldern och förskoleåldern mellan 6 och 17 år kan få undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Den förberedande undervisningen är särskilt avsedd och planerad för barn och unga med invandrabakgrund och vars kunskaper i svenska eller andra färdigheter inte är tillräckliga för studier i den grundläggande utbildningen. Både de som nyligen har flyttat till Finland och de som har invandrabakgrund men är födda i Finland kan delta i undervisningen. För att få delta krävs inte uppehållstillstånd. I läroplanen används även begreppet nyanländ som benämning på en elev som följer läroplanen i förberedande undervisning.

Syftet med undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen är framför allt att ge barn och unga med invandrabakgrund tillräckliga kunskaper i svenska och övriga färdigheter som behövs för att klara sig i förskoleundervisning eller i grundläggande utbildning. Syftet är också att stödja elevernas harmoniska utveckling och integration i det finländska samhället. Samtidigt är det viktigt att undervisningen stödjer elevens eget modersmål och kännedomen om den egna kulturen.

I den förberedande utbildningen är målet att eleven ska uppnå grundläggande kunskaper i svenska så att hen i mån av möjlighet kan integreras i den grundläggande utbildningen enligt sin ålder. För eleven utarbetas ett individuellt studieprogram (bilaga 1) där man anger målen för elevens lärande, vilka läroämnen som studeras, timantal och innehåll samt elevens integrering i undervisningsgrupper för elever i motsvarande ålder i förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen. I studieprogrammet ska man också beskriva hur handledningen ordnas och om eleven är i behov av stödåtgärder. Om elevens färdigheter inte är tillräckliga för studier inom den grundläggande utbildningen, är det viktigt att i elevens studieprogram fästa särskild vikt vid att eleven får tillräckligt stöd i rätt tid vid övergången till den grundläggande utbildningen. Vid behov ska eleven ha möjlighet att fortsätta inom den förberedande undervisningen, studera enligt ett årskurslöst studieprogram eller få de stödåtgärder som bäst passar eleven.

Den förberedande undervisningen kan ordnas i grupp eller så att eleven integreras i en grupp i den grundläggande utbildningen, om det är motiverat med tanke på utvecklingen av elevens språkkunskaper. Det är viktigt att undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen utgår från den enskilda elevens förutsättningar och behov. Undervisningsgruppens elever har högst sannolikt olika skolbakgrund, förkunskaper, ämneskunskaper och språkförmåga vilket bidrar till ett heterogent klassrum. Med detta i åtanke är det viktigt att beakta eleverna och deras skolbakgrund då man tar beslut om anordnande av förberedande undervisning. Man bör sträva efter att en förberedande grupp består av högst åtta elever. Det är också önskvärt att åldersgrupperna eleverna enligt elever i årskurs 1-5 och elever i årskurs 6-9. Denna indelning utgår från att man på bästa sätt ska kunna förbereda eleverna för den grundläggande utbildningen. En elev i förskoleåldern kan integreras i en ordinarie förskolegrupp, men alla elever i den förberedande undervisningen bör få tillräckligt med stöd att lära sig svenska.

Om den förberedande gruppen har fler än åtta elever eller elever i behov av särskilt stöd, är det önskvärt att där förutom läraren finns extra personal. Om gruppstorleken är färre än åtta, kan en elev inom den förberedande undervisningen ges möjlighet att fortsätta studera i den förberedande gruppen också efter att 900/1000 timmar har erhållits, om det anses vara till nytta för eleven.

Ifall det i kommunen inte finns en grupp i förberedande undervisning, så kan eleven direkt integreras i en klass. Då utgår man från en initial kartläggning (bilaga 2) av elevens tidigare skolbakgrund och kunskaper samt ålder. Eleven får då sin undervisning som förbereder för den grundläggande undervisningen integrerat i den ordinarie klassen och följer således läroplanen för förberedande undervisning tills hen anses kunna flytta över till den grundläggande undervisningen. Också i detta fall är det mycket viktigt att tillgodose elevens behov av extra stöd. Alla elever som studerar enligt läroplanen för den undervisning som förbereder inför den grundläggande utbildningen ska få ett eget studieprogram där undervisningen planeras. Planeringen av och de mål som ställs upp för undervisningen utgår från den initiala kartläggningen och elevens individuella förutsättningar.

Elever kan under den förberedande undervisningen integreras i läroämnena ifall

integrationen stöder deras språkliga eller sociala utveckling. Vid integrationen bör man utgå från att eleven ska klara av att ta till sig åldersanpassat stoff på den egna färdighetsnivån och att hen kan uttrycka grundläggande behov på svenska. Syftet med integreringen är att utveckla elevens studiefärdigheter och kunskaper i svenska samt mångsidig kompetens och förmåga att tillägna sig innehållet i de olika läroämnena. Språkmedvetna arbetssätt i undervisningen stödjer elever som övergår från förberedande undervisning till grundläggande utbildning. Språkmedvetna arbetssätt gynnar alla elever och differentierar undervisning på ett naturligt och smidigt sätt. Dessa arbetssätt förutsätter samarbete mellan lärarna och en delad förståelse om språkets betydelse för lärandet. De ämnen som eleven ska integreras i ska dokumenteras i den nyanlända elevens individuella studieprogram.

Senast i slutet av elevens skolgång i den förberedande undervisningen bör elevens studieprogram utvärderas. I fall eleven kan övergå till den grundläggande undervisningen bör övergången och tillräckliga stödåtgärder planeras och dokumenteras. Rektor och läraren i förberedande undervisning har huvudansvaret för att information angående eleven når berörda lärare, men det är av största vikt att man redan under den förberedande undervisningen samarbetar för att nå så god inkludering som möjligt.

Som avslutning på den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen får eleven ett intyg över deltagande i undervisningen. I intyget antecknas undervisningens omfattning, vilka läroämnena som studerats, deras omfattning och undervisningens innehåll samt ges en beskrivning av elevens framsteg. Eleven får inga siffervitsord utan bedömningen av den förberedande undervisningen ges verbalt i syfte att utveckla elevens förutsättningar för självbedömning.

2 Den förberedande undervisningens mål och centrala innehåll

Målet för undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen är att främja elevens kunskaper i svenska, stötta den sociala utvecklingen samt att ge nödvändiga förutsättningar för att flytta över till den grundläggande utbildningen. För att lyckas med detta krävs en initial kartläggning av elevens tidigare skolbakgrund

och kunskaper samt en kontinuerlig uppföljning av elevens språk- och kunskapsutveckling under den förberedande undervisningen.

Det centrala innehållet för den förberedande undervisningen är svenska som andraspråk samt tillämpliga delar av ämnen enligt läroplanen för den grundläggande utbildningen. Varje elev ska få ett eget studieprogram som gäller under tiden hen följer under den förberedande undervisningens läroplan. I det egna studieprogrammet utgår man från den enskilda elevens ålder, studiefärdighet och inlärningsbakgrund då man definierar mål, väljer innehåll och planerar undervisningsarrangemang. Då eleven ska integreras i något läroämne är det viktigt att lärarna inom den förberedande och den grundläggande utbildningen samarbetar. En kontinuerlig uppföljning av elevens språk- och kunskapsutveckling är av största vikt under den förberedande undervisningen, med tanke på den framtida övergången till grundläggande utbildning.

Den förberedande gruppen är en viktig plats för att bygga upp elevens skolfärdigheter och förståelse för skolsystemet. Eleverna i den förberedande undervisningen ska i mån av möjlighet delta i skolans gemensamma tillställningar i och med att samverka med skolans övriga elever bidrar till språkutvecklingen och uppkomsten av sociala relationer.

2. 1 Allmänna mål och samarbete med förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen

Det centrala innehållet för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen har i närregionen delats in i tre delområden. Dessa är *svenska, kunskapsspråk* samt *skola och lokalkännedom*. Undervisningens centrala innehåll är dessutom uppdelat enligt årskurs 1-5 och årskurs 6-9, detta i och med att eleverna i de olika ålderskategorierna har olika behov för sin framtida skolgång. Eleverna i årskurs 6-9 behöver förberedas inför andra stadiets utbildning och på ett annat sätt stöttas för att klara av den grundläggande utbildningen.

Förskolan

Elever som under förberedande undervisning integreras i förskolan, behöver få tillräckligt med tid och extra stöd för att lära sig svenska. Det är viktigt att också

nyanlända elever integrerade i förskoleundervisningen kartläggs och får egna studieprogram.

Centralt innehåll i åk 1-5

baskunskaper i svenska	kunskapsspråk/ temaområden	skola och lokalkännedom
<p>Att kommunicera: vardagsfraser för att klara skoldagen</p> <p>läsa och skriva på svenska (alfabetet: fonem och grafem)</p> <p>träna korrekt uttal</p> <p>återberätta turtagning i diskussion berätta om sig själv, sin familj och släkt olika lekar och spel i små grupper dramatisera olika känslor och yrken</p> <p>hörförståelse</p> <p>grammatik: Substantiv Adjektiv Verb Pronomen Räkneord Frågeord</p> <p>Ordföljd</p>	<p>omgivningslära: vatten</p> <p>luft</p> <p>skogen</p> <p>allemanrätten</p> <p>djur i närmiljön</p> <p>växter i närmiljön</p> <p>väder</p> <p>väderstreck/karta/ världsdelar</p> <p>matematik: räknesätten och symboler</p> <p>algoritmer enligt årskurs</p> <p>enheter</p> <p>Praktiska ämnen Ämnesövergripande samarbete</p> <p>gymnastik: simundervisning skridskoåkning skidåkning</p> <p>musik: sång och instrument</p> <p>bildkonst: material och tekniker</p> <p>träslöjd:</p>	<p>skoltypiska kunskaper: regler skolans ordningsregler skolgården klassrummet skolbyggnaden matsalen och maten närområdet (idrottsanläggningar, närliggande skogsområden etc.) trafikregler almanackan, veckodagar, månader, årstider, traditioner</p>

<p>Svenska som andraspråk Enligt elevens förutsättningar utgående från läroplanen i S2.</p>	<p>material och verktyg textilslöjd: material, redskap, tvättråd</p>	
--	---	--

Centralt innehåll i åk 6-9

baskunskaper i svenska	kunskapsspråk/temaområden	skola och lokalkännedom
<p>Att kommunicera: vardagsfraser för att klara skoldagen</p> <p>läsa och skriva på svenska (alfabetet: fonem och grafem)</p> <p>läsförståelse (ex: bilder, sekvenser)</p> <p>träna korrekt uttal</p> <p>återberätta turtagning i diskussion berätta om sig själv, sin familj och släkt olika lekar och spel i små grupper dramatisera olika känslor och yrken</p> <p>hörförståelse (ex: högläsning)</p> <p>grammatik: Substantiv Adjektiv Verb Pronomen Räkneord Frågeord</p>	<p>biologi och geografi: vatten</p> <p>luft</p> <p>skogen</p> <p>Allemansrätten</p> <p>djur i närmiljön</p> <p>växter i närmiljön</p> <p>karta, väderstreck, världsdelar</p> <p>matematik: räknesätten och symboler procent enheter algoritmer enligt årskurs</p> <p>samhällslära: demokrati rättigheter och skyldigheter statsskick EU kvinnans rättigheter yttrandefrihet Finlands självständighet</p> <p>Praktiska ämnen: Ämnesövergripande</p>	<p>skoltypiska kunskaper: regler skolans ordningsregler skolgården klassrummet skolbyggnaden matsalen och maten närområdet (idrottsanläggningar, närliggande skogsområden etc.)</p> <p>digitala färdigheter: använda skolans digitala utrustning och digitala lärplattformar</p> <p>wilma: skicka meddelanden, schema, frånvaroanmälan</p> <p>studiestigar: vilka möjligheter för fortsatta studier (studiehandledare)</p> <p>välmående: elevvården</p> <p>livet i Finland: byråkrati, blanketter, jobbsökan, traditioner och seder, almanackan, årstider, veckodagar och månader etc.</p>

Ordföljd	samarbete gymnastik: simundervisning skridskoåkning skidåkning	
Svenska som andraspråk Enligt elevens förutsättningar utgående från läroplanen i S2.	musik: sång och instrument bildkonst: material och tekniker träslöjd: material och verktyg textilslöjd: material, redskap, tvättråd huslig ekonomi: recept, redskap, ingredienser	

2.2 Mål och centralt innehåll för språkundervisningen

Svenska som andraspråk och litteratur

Under den förberedande undervisningen består studierna i svenska som andraspråk av lämpliga delar från den regionala läroplanen i ämnet. Utgångspunkten för svenska som andraspråk under den förberedande undervisningen är elevens helhetssituation, ålder, språkliga färdighet och skolbakgrund. Studierna i svenska som andraspråk och litteratur utgör grunden för alla övriga studier. Det allmänna målet för undervisningen i svenska som andraspråk är att eleven ska få ett basordförråd och lära sig de grundläggande strukturerna i svenska för att kunna göra sig förstådd i skolan samt i sociala och vardagliga situationer. Eleven bör uppnå färdigheter i tal, läsning, skrivning, samt hör- och läsförståelse. Målet för undervisningen i svenska som andraspråk är en elementär språkförmåga stadd i utveckling (bilaga 3). Studierna i svenska och elevens eget modersmål skapar tillsammans förutsättningar för en funktionell tvåspråkighet. Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt som förespråkas i läroplanen för svenska som andraspråk betonas även inom den förberedande undervisningen och det är viktigt

att den nyanlända eleven får möjlighet att använda sig av alla sina språk för att ta till sig ny kunskap, även om målet är att eleven utvecklar sin svenska.

Vid övergången till den grundläggande undervisningen ska vårdnadshavare höras angående elevens fortsatta studier i svenska som andraspråk och litteratur.

Elever som inte är läs- och skrivkunniga

För barn och unga med svag läs- och skrivkunnighet betonas i den förberedande undervisningen inläring av dessa färdigheter. Målen i det egna studieprogrammet ställs så att undervisningen är lämplig för elevens färdighets- och åldersnivå. Innehållen väljs så att de hjälper eleverna att klara sig i vardagssituationer, stödjer elevens integrering och utvecklingen av identiteten som elev. Studier i det egna modersmålet främjar elevens inlärningsfärdigheter och förstärker den kulturella identiteten. Om det i den förberedande gruppen finns elever som inte är läs- och skrivkunniga så behövs det planeras för extra pedagogiska resurser. Även samarbete med speciallärare behövs i ett tidigt skede. För tillägnandet och befästandet av läs- och skrivkunnigheten behöver man reservera tillräckligt med tid. Om elevens färdigheter inte är tillräckliga för studier inom den grundläggande utbildningen, ska man i elevens eget studieprogram tydligt uppmärksamma tidtabellen för övergången till den grundläggande utbildningen. Övergången till den grundläggande utbildningen måste planeras noggrant och tillräckliga stödåtgärder måste vara tillgängliga. Vid behov ska eleven ha möjlighet att fortsätta inom den förberedande undervisningen, övergå till att studera i enlighet med ett årskurslöst studieprogram eller på annat sätt med de stödåtgärder som bäst passar hen. Elever som inte är läs- och skrivkunniga behöver oftast personlig handledning i samtliga ämnen för att klara sin skolvardag, både inom den förberedande undervisningen och senare inom den grundläggande utbildningen.

Elevens modersmål

Vi strävar efter att ge eleven undervisning i hens eget modersmål. Undervisning i det egna modersmålet ordnas utanför den allmänna undervisningen och beslut om antalet veckotimmar fattas enligt behov. Undervisning i elevens modersmål omfattas inte av lagen om grundläggande undervisning och bedöms således inte med betyg. Samarbetet mellan läraren i den förberedande undervisningen och läraren som

undervisar i det egna modersmålet är viktigt.

Övriga språk

Studier i främmande språk och i det andra inhemska språket inleds i den mån eleverna har tillräckliga språkkunskaper i svenska eller i det avsedda språket. Läraren gör alltså en individuell bedömning angående i vilken mån studier i främmande språk kan ingå i elevens eget studieprogram under den förberedande undervisningen.

Om de lärare som undervisar eleven anser att hens kunskaper i svenska är så bristfälliga att hen inte kommer att klara av studier i det andra inhemska språket eller i ett främmande språk så är det möjligt att senarelägga språkundervisningen. Då läser eleven istället finska och/eller engelska som B1-lärokurs från och med årskurs 6 eller årskurs 7. I enstaka fall är det möjligt att helt utesluta studierna i det andra inhemska språket. I sådana fall behöver det finnas en grundlig utredning som underlag för beslutet. De elever som inte läser finska eller engelska ska istället få extra undervisning i svenska som andraspråk eller stödundervisning i läsåmen. Beslut angående språkundervisningen bör göras i samråd med vårdnadshavare och antecknas i elevens studieprogram innan övergången till den grundläggande utbildningen.

2.3 Mål och centralt innehåll för undervisningen i övriga läroämnen

Under den förberedande undervisningen följer målen och innehållet för de övriga läroämnena i tillämpliga delar målen och innehållet i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Vid planeringen av innehållet ska centrala begrepp, arbetssätt och redskap för varje läroämne beaktas.

Det centrala innehållet för den förberedande undervisningen i Jakobstad, Larsmo, Nykarleby, Kronoby och Pedersöre delas in i tre delområden. Det första delområdet är svenska som andraspråk och litteratur och beskrivs under avsnittet med samma namn. De andra två delområdena i det centrala innehållet är kunskapsspråk/temaområden samt skola och lokalkännedom. I området kunskapsspråk/temaområden ges förslag på sådant innehåll som är återkommande

inom flera årskurser och sådant kunskapsspråk eleverna kan ha stor nytta av att arbeta med redan under den förberedande undervisningen. Att medvetet arbeta med temaområden som är både språk- och kunskapsutvecklande är av stor vikt då eleven senare ska övergå till den grundläggande utbildningen. Det tredje temaområdet skola och lokalkännedom strävar efter att eleverna ska nå en grundtrygghet i skolan och lära känna närområdet och skolsystemet samt teman förknippade med dessa. För de äldre eleverna i årskurs 6-9 handlar det allt mer om att klara av aktuella situationer i vardagslivet, att gå ut den grundläggande utbildningen med ett avgångsbetyg och att fundera på sin fortsatta utbildning och framtida yrkesval.

I förlängningen ska eleven ha möjlighet att slutföra den grundläggande utbildningen i Finland. Utgångspunkt för planeringen av studierna är beskrivningen av undervisningens uppdrag och av övergångarna i de aktuella årskurserna i den grundläggande utbildningen och de läroämnen som studeras enligt folkhögskoleåret eller HUX-utbildningen.

Eleverna har rätt att få undervisning i sin egen religion om det finns minst tre elever i kommunen vars vårdnadshavare anhåller om det. Undervisning i livsåskådning är ett annat alternativ. Om eleven kommer att delta i den evangeliska lutherska religionsundervisningen bör man få ett skriftligt godkännande om detta från vårdnadshavarna. Beslut angående undervisningen i religion eller livsåskådningskunskap bör antecknas i elevens studieprogram.

3 Verksamhetskulturen

3.1 Lärmiljöer och arbetssätt

3.2 Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga lärområden

4 Uppgörandet av ett individuellt studieprogram

I och med att eleverna i den förberedande undervisningen har olika skolbakgrund, erfarenheter och färdigheter så finns det ingen fastställd timfördelning eller lärokurs för den förberedande undervisningen. Istället ska det uppgöras ett eget studieprogram för varje elev. (bilaga 1) Det är läraren i den förberedande undervisningen, den blivande läraren i grundläggande utbildningen och specialläraren som tillsammans gör upp studieprogrammet. Innehållet i planen ska delges till vårdnadshavaren. Studieprogrammet uppgörs senast inom tre månader efter att den förberedande undervisningen inletts och utgår från den förberedande lärarens initiala kartläggning med hjälp av kartlägningsprofil 1. Studieprogrammet ska innehålla en plan för elevens lärande och hur studierna ska arrangeras under den förberedande undervisningen. Den nyanlända elevens behov och förutsättningar inverkar på antalet läroämnen och vilka stödåtgärder som behövs.

Läraren i förberedande undervisning ansvarar för att den initiala kartläggningen "Kartlägningsprofil 1" görs i ett rätt tidigt skede då eleven inleder sin förberedande undervisning. Läraren i elevens modersmål kan delta för att underlätta kartläggningen, men tolk kan också användas. Efter kartläggningen tas beslut om strategi för elevens framtida skolgång. Rektor, klasslärare/ämneslärare, speciallärare, studiehandledare, lärare i förberedande undervisning och S2-lärare bör samarbeta kring och ansvara för att elevens individuella studieprogram planeras och uppgörs inom den förberedande undervisningen.

Elevens skolerfarenheter och skolbakgrund är ofta avgörande då man placerar eleven i en klass för att integreras i skolämnen och skolgemenskapen. Om eleven är i åldern 6-7 år föreslås att eleven påbörjar sin skolgång i förskolan. Utgående från kartläggningen placeras övriga elever i den årskurs som åldern motsvarar, alternativt i en årskurs under sin åldersnivå. Den slutgiltiga årskursplaceringen besluts i samband med övergången till den grundläggande undervisningen.

4.1 Kartlägningsmaterial och dokumentation

I Jakobstad, Kronoby, Larsmo, Nykarleby och Pedersöre används fr.o.m. hösten 2022 kartlägningsmaterialet Kartlägningsprofil 1. Kartlägningsmaterialet utgår från det rikssvenska materialet "Steg 1 - kartläggning av nyanlända" från Skolverket

(2016), men har omskrivits för att passa finlandssvenska förhållanden. Till kartläggningsmaterialet hör ett dokumentations- och samtalsunderlag med handledning och en kartläggningsprofil som läraren fyller i utgående från dokumentationsunderlaget.

Efter att kartläggningsprofil 1 har uppgjorts kan man börja fylla i dokumentet "Nyanländ elevs individuella studieprogram, FBU" på Wilma. Det är viktigt att elevens studieprogram utgår från de förutsättningar och behov som framkommer i kartläggningsprofil 1, samt att man under den förberedande undervisningen kontinuerligt utvärderar och uppdaterar studieprogrammet.

I förskolan kan man med fördel ta hjälp av checklisten "Svenska som nytt språk" (bilaga 4) för att kartlägga elevernas språknivå inför övergången till årskurs 1.

5 Elevens välbefinnande samt stöd för lärande och skolgång

Om det under den förberedande undervisningen framgår att en elev behöver stöd för studierna, ska stödet ges eleven på det sätt som bäst passar hen. I den förberedande undervisningen ges eleverna vid behov stödundervisning, stödåtgärder som ges av elevvården och specialundervisning på deltid. Om det stöd eleven får inte är tillräckligt, ska elevens behov av särskilt stöd kartläggas.

5.1 Differentiering av undervisningen

I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen skiljer sig eleverna från varandra beträffande språkkunskaper, inlärnings- och studiefärdigheter, intressen, motivation och förutsättningar för lärande. Den förberedande undervisningen ska om möjligt ordnas med beaktande av dessa skillnader mellan eleverna.

Utgående från den bakgrundsinformation läraren får via kartläggningsprofil 1 kan hen och andra lärare om det behövs differentiera undervisningen i olika läroämnen, bland annat med avseende på lärostoffets djup eller omfattning, metoder, arbetssätt eller material. Detta behöver antecknas i elevens studieprogram så att det finns dokumenterat och kan användas som grund för planering då eleven ska övergå till

den grundläggande utbildningen. I praktiken innebär differentiering först och främst val av innehåll och ändamålsenliga undervisningsarrangemang. Det är viktigt att varje elev får uppgifter av lämplig svårighetsgrad enligt sin färdighetsnivå. Det är också viktigt att ta reda på eventuella inlärnings svårigheter för att kunna beakta behovet av stöd.

5.2 Samarbetet mellan hem och skola

5.3 Elevvård

5.4 Elevhandledning

5.6 Plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt

6 Elevbedömning

En verbal bedömning kan göras i slutet av höst- och vårterminen. Elevens framsteg bedöms enligt de mål som uppgjorts i det individuella studieprogrammet. Bedömningen utformas så att elevens bristande språkkunskaper inte påverkar bedömningen. Det som bedöms är elevens kunskaper i ämnet, inte förmågan att formulera sig. Verbal bedömning och sifferbedömning kan ges parallellt i ämnen där eleven är integrerad, beroende på årskurs. I avgångsbetyget för den grundläggande utbildningen skall eleven bedömas med siffror.

7 Intyg

Som avslutning på den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen får eleven ett intyg över deltagande i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen (bilaga 5). I intyget antecknas undervisningens omfattning, vilka läroämnen som studerats, deras omfattning och undervisningens innehåll. I intyget ges en beskrivning av elevens framsteg under den förberedande undervisningen.

8 Avläggande av studier som hör till den grundläggande utbildningens lärokurs under den förberedande undervisningen

Nyanländ elevs individuella studieprogram (FBU)**Basinformation**

studerande	läsåår	klass	
grupphandledare/klassföreståndare			
födelseid			
vårdnadshavare:			
mor			
far			
dokumenttyp	dokument: förklaring	dokumentets datum	stödnivå (allmänt)
	syns för alla lärare		dolt för alla lärare
publiceras för vårdnadshavare:			

Samarbete och ansvar

Kontakt med elev och vårdnadshavare (ex: kontaktspråk, språk i hemmet, tolkbehov, hemmets förväntningar på skolan, handledare på integrationsenheten)

--

Lärare som ansvarat för uppgörandet av dokumentet

val från skolans lärare ("rullgardin")
--

Övriga ansvarspersoner

val från övrig personal ("rullgardin")
--

Andra lärare och sakkunniga som deltagit

--

Elevens mål

Elevens utgångsnivå (skolerfarenhet och språkförmåga)

--

Elevens starka sidor och personliga intressen

--

Mål för elevens lärande (långsiktiga mål under fbu)

Elevens förmåga att arbeta och prestera i skolan (arbetsvana, ta emot instruktioner muntligt/skriftligt...)

Inlärningsförutsättningar och specifika behov

Pedagogiska lösningar

Lösningar som gäller lärmiljöer under den förberedande undervisningen

Planerad integrering under den förberedande undervisningen

Planerad årskursplacering vid övergången till den grundläggande utbildningen

Stödformer (samma val som ep)

Övriga lösningar

Specialundervisning på deltid som ges åt eleven

Specialarrangemang (ex. ergoterapi)

Hemspråksundervisning

Mål och åtgärder i handledningen av eleven (ex. elevhandledning)

Läroämnen	Mål	Förverkligande (veckotimmar, årskurs lärare)	Innehåll	Läromedel	Bedömning (vitsord på Wilma, godkänd eller verbal?)

+ruta att sätta till ämnen

viktigt att synligt för lärare där eleven integreras

Samarbete och tjänster inom förberedande undervisning

Samarbetet med eleven och vårdnadshavaren, vårdnadshavarens stöd (ex. handledare vid integrationsenheten)

--

Mångprofessionellt samarbete

--

Tjänster och ansvarsfördelningen mellan aktörer

--

Dokument som använts

(ex. kartlägningsprofil 1)

Övriga dokument	övriga dokument, datum	övriga dokument tilläggsuppgifter

Uppföljning och utvärdering av nyanländ elevs individuella studieprogram

Tidpunkter för uppföljning och utvärdering

--

utvärderings-datum	förverkligande, utvärdering	I utvärderingen deltog	Utvärdering av framsteg	Behov av ev. åtgärder eller stöd
				s2 b-språk religion

Studier och skolgång som helhet

--

Självutvärdering

--

Resultat av utvärderingen

Eleven fortsätter undervisningen i förberedande undervisningen efter 900/1000 timmar
(Ja/Nej, datum, orsak, tidsperiod)

--

Eleven överförs till grundläggande undervisning
(ja, datum, orsak, kommentar)

--

Årskursplacering i grundläggande undervisning

--

Bedömning av alternativa ämnen och/eller stödbehov i grundläggande utbildning

--

Behandlingsdatum och kommentar

--

Planen gäller från

Planen gäller till

--	--

Alltid då elevens situation förändras under den förberedande undervisningen ska även det individuella studieprogrammet revideras så att planen motsvarar det aktuella behovet.

**Handledning till kartläggningsprofil 1:
Elevens språkbakgrund och erfarenheter**
ett initialt kartläggningsmaterial för nyanlända elever

Handledningen strävar till att hjälpa lärare göra den första kartläggningen av nyanlända elever som deltar i undervisningen som förbereder inför den grundläggande utbildningen. Det är önskvärt att göra kartläggningen i ett tidigt skede, i och med att det är utgångspunkten för att kunna uppgöra elevens individuella studieprogram inom den förberedande undervisningen. Handledningen ger stöttning i hur det är tänkt att man som lärare ska fylla i samtals- och dokumentationsunderlaget. Materialet är utarbetat i den regionala gruppen som reviderade läroplanen i förberedande undervisning 2021-2022 i Jakobstad, Kronoby, Larsmo, Nykarleby och Pedersöre.

Syftet med kartläggningen är att få information om elevens skolbakgrund och erfarenheter av skolan. I samtalet utgår man från att eleven svarar på frågorna men vårdnadshavare kan vid behov komplettera svaren. Kartlägningsprofil 1 används som underlag för planeringen av elevens individuella studieplan under den förberedande undervisningen. Elevens och vårdnadshavarens svar under samtalet ligger även som grund för stödåtgärder och initial årskursplacering vid integrering. Dokumentationen från samtalet delges till rektor och de lärare som är delaktiga i elevens undervisning. Man behöver inte delge vårdnadshavaren kartlägningsprofil 1, i och med att det endast är ett dokument som stödjer utformningen av elevens individuella studieprogram. Det individuella studieprogrammet bör dock alltid gås igenom med vårdnadshavaren.

Kartläggningen innehåller fyra delområden: språk, tidigare skolgång, erfarenheter och intressen samt förväntningar. Tanken är att läraren använder samtals- och dokumentationsunderlaget vid mötet med eleven och senare fyller i kartlägningsprofil 1. Samtals- och dokumentationsunderlaget innehåller beskrivningar av syfte med frågorna i varje delområde, instruktioner som kan vara till hjälp för läraren samt eventuell stöttning som kan ges till eleven under samtalet. I dokumentationsunderlaget finns en mängd frågor som läraren kan använda sig av för att få ut den information som behövs. Frågorna och hjälpfrågorna är riktgivande för samtalet.

Samtalet är beräknat att ta ungefär en timme. Vid behov kan man under samtalet använda sig av tolk eller av en lärare i elevens modersmål, ifall en sådan finns på skolan.

Kartlägningsprofil 1 för nyanlända elever

Samtals- och dokumentationsunderlag

Elevens namn:
Födelsedatum:
Vårdnadshavares namn:
Kartläggningspråk:
Tolkens namn:
Språk eleven använder i samtalet:
Datum och lärare som deltar:

1. Språk

Syfte:

Frågorna om språk bidrar till att skolan får veta hur eleven har använt språk i hemmet, på fritiden och i skolan. Frågorna hjälper också skolan att få en bild av vilka språk eleven kan använda som resurs då hen tar till sig stoff i olika ämnen och vilka språk eleven kan utveckla parallellt med svenskan.

Instruktioner till läraren:

- Berätta att ni kommer att prata om vilka språk eleven använder och var eleven har bott tidigare. Förklara att de språk eleven redan kan är viktiga för lärandet och att skolan är intresserad av vilka språk eleven använder i olika situationer.
- Huvudfrågorna finns i första kolumnen och är markerade med fet stil.

Stöttning till eleven under samtalet

Om eleven har svårt att komma igång kan du ge exempel på hur du eller andra använder språk. Här är ett exempel på hur en stöttning av en elev kan se ut.

"Skolan är intresserad av att få veta vilket eller vilka olika språk du kan och när och hur du använt dem. Jag tänkte berätta lite om de språk jag kan och när och hur jag använder dem och sen får du berätta. Mitt modersmål är svenska, det lärde jag mig först och det kan jag också bäst. Jag pratar svenska nästan hela tiden, på mitt jobb, med min mamma, pappa och syster och nästan alla mina vänner. Jag är också ganska bra på engelska. Jag fick undervisning i engelska i skolan från det att jag var 9 år. När jag studerar läser jag ofta på engelska och när jag reser till andra länder använder jag ofta engelska. Jag kan också lite tyska men jag pratar tyska så sällan så jag har glömt bort mycket"

Skolverket (2016)

Bilaga 1: Dokumentationsunderlag SPRÅK

2. Tidigare skolgång

Syfte

Frågor om tidigare skolgång och om utbildning ger skolan en bild av elevens starkaste språk i skolsammanhang och en bild av elevens skolerfarenheter i relation till åldern. Skolan får också en uppfattning om vilka ämnen eleven fått undervisning i och en uppfattning om hur eleven tänker om skolan och dess syfte.

Instruktioner till läraren

- Berätta att ni kommer att samtala om elevens tankar om och eventuella erfarenheter av skola och undervisning för att kunna möta eleven på bästa sätt. Försök att få en bild av vilka ämnen och vilket slags undervisning eleven har erfarenhet av.
- Du kan även ge eleven en bild av den finlandssvenska skolan genom att jämföra med elevens svar. Då kan eleven använda sina erfarenheter för att förstå det nya sammanhanget.
- Om eleven inte har gått i skolan tidigare använder du frågorna om elevens tankar om skola.
- Huvudfrågorna är markerade i fetstil.

Förteckning över förkortningar av skolämnen:

Förkortning	Ämne	Förkortning	Ämne
BK	Bildkonst	GE	Geografi
EN	Engelska	HI	Historia
OMG	Omgivningslära	RE	Religion
GY	Gymnastik	SH	Samhällslära
MA	Matematik	SL	Slöjd
MU	Musik	HU	Huslig ekonomi
BI	Biologi	EH	Elevhandledning
FY	Fysik	FI	Finska
KE	Kemi	HK	Hälsokunskap

Stöd till eleven under samtalet

Om eleven har svårt att komma igång kan du ge exempel från den finlandssvenska skolan.

Bilaga 2: Dokumentationsunderlag TIDIGARE SKOLGÅNG

3. Erfarenheter och intressen

Syfte

Frågorna om erfarenheter och intressen hjälper skolan att få en uppfattning om hur elevens vardagsliv sett ut och fånga förmågor eleven utvecklat genom olika erfarenheter och intressen. Frågorna hjälper också skolan att få en bild av elevens utgångspunkter och referensramar. Skolan får dessutom en uppfattning om elevens erfarenheter av digitala redskap.

Instruktioner till läraren

- Berätta att ni kommer att samtala om elevens erfarenheter och intressen. Tala om att det inte bara är i skolan man lär sig och utvecklas utan också genom erfarenheter och intressen.
- För elever utan skolbakgrund kan frågor om erfarenheter och intressen vara särskilt angelägna, de ger eleven möjlighet att utgå från det bekanta. På detta sätt kan samtalet ge kunskapsmässiga kopplingar mellan hemmet och skolan.
- Huvudfrågorna är markerade i fetstil.

Stöd till eleven under samtalet

Om eleven har svårt att komma igång kan du ge exempel på hur en dag skulle kunna se ut när du är ledig, men kanske ändå har olika aktiviteter.

Bilaga 3: Dokumentationsunderlag ERFARENHETER OCH INTRESSEN

4. Förväntningar

Syfte

Frågorna om förväntningar bidrar till att skolan förstår elevens förväntningar i mötet med den finlandssvenska skolan. Skolan får en bild av elevens mål med skolan och av elevens framtidsdrömmar. Man kan bygga en bro mellan elevens och vårdnadshavares uppfattningar och skolans förväntningar (exempelvis förväntningar om att komma i tid, följa skolans ordningsregler, göra läxor, meddela frånvaro).

Instruktioner till läraren

- Berätta att ni kommer att samtala om elevens förväntningar på den finlandssvenska skolan och tankar om framtiden för att kunna planera skolstarten och undervisningen för eleven.

- Frågorna inom det här området kan vara svåra för yngre elever och elever som inte har gått i skolan tidigare. En del elever är även ovana vid att tänka framåt och det är därför viktigt att vara lyhörd under samtalet och stötta eleven. Det kan vara särskilt viktigt att du ger återkoppling i samtalet, exempelvis bekräftar eller förklarar och utvecklar elevens svar.

- Huvudfrågorna är markerade i fetstil.

Stöd till eleven under samtalet

Om eleven har svårt att komma igång kan du stötta eleven genom att berätta att skolor kan se olika ut i olika länder. (exempelvis privatskolor, åldersintegrerade klasser, skilda skolor för pojkar och flickor, ämnen som undervisas...)

Bilaga 4: Dokumentationsunderlag FÖRVÄNTNINGAR

TIDIGARE SKOLGÅNG

Frågor till eleven	Följdfrågor (vid behov)	Observera	Anteckningar	Planering och beslut:
<p>Skolan vill veta om du har gått i en annan skola tidigare och hur ni arbetade där. Har du gått i skolan tidigare?</p> <p>(Om svaret är nej kan du gå vidare till nästa område med frågor: "Erfarenheter och intressen")</p>	<p>- Hur gammal var du när du började i skolan? - Hur många år har du gått i skolan? - Har du gått i skolan varje dag utan avbrott? - Var har du gått i skolan, i vilket land eller i vilka länder?</p>	<p>Observera elevens skolerfarenhet i relation till åldern. Det kan visa om eleven kan placeras i en årskurs med jämnåriga.</p>	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>Eleven har gått i skola: Ja Nej</p> <p>Elevens ålder vid skolstart: _____</p> <p>Antal år i skolan: _____</p> <p>Elevens undervisningsspråk (ett eller flera): _____</p>
<p>- Vilket eller vilka språk använde ni på lektionerna i skolan?</p> <p>- Vilket eller vilka språk tycker du att du kan bäst när du arbetar i olika ämnen?</p>	<p>- Använde du olika språk beroende på vilket ämne det var? Varför?</p> <p>- Kan det ibland vara lättare för dig att tänka på ett språk och prata eller skriva på ett annat språk?</p>	<p>Notera vilket eller vilka språk eleven fått undervisning på och vilket eller vilka språk eleven har använt.</p>	<p>Ämnen, antal år: BK EN OMG GY MA MU BI FY KE GE HI RE SH SL HK HU EH FI HK Motersmål..... Eventuella andra ämnen (antal år): _____</p>	<p>Elevens starkaste språk i skolsammanhang: _____</p> <p>Övriga språk eleven haft undervisning i? _____</p> <p>Ämnen som kan vara aktuella för kartläggning: _____</p>
<p>- Vilka ämnen har du fått undervisning i?</p> <p>- Hur många år har du fått undervisning i respektive ämne?</p>	<p>Observera vilket stöd eleven kan behöva.</p>			

Kartläggningsprofil 1 - Elevens språkbakgrund och erfarenheter

Elevens namn:	
Födelsedatum:	
Vårdnadshavares namn:	
Kartläggningspråk:	
Tolkens namn:	
Språk eleven använder i samtalet:	
Datum och lärare som deltar:	
1. SPRÅK Modersmål (ett eller flera kryss)	
Språk: _____	Språk: _____
Pratar	Pratar
Läser	Läser
Skriver	Skriver
Haft undervisning i nej ja, ___ år	Haft undervisning i nej ja, ___ år
Övriga språk:	
Språk: _____	Språk: _____
Pratar	Pratar
Läser	Läser
Skriver	Skriver
Haft undervisning i nej ja, ___ år	Haft undervisning i nej ja, ___ år
Övriga kommentarer: _____ _____ _____ _____	

2. TIDIGARE SKOLGÅNG	
Antal år i skolan:	Land:
Regelbundet, tidsperiod ¹ : _____	Oregelbundet, tidsperiod: _____
Elevens starkaste språk i skolsammanhang (ett eller flera): _____	
Ämnen, antal år: BK EN..... OMG..... GY..... MA..... MU..... BI..... FY KE..... GE..... HI..... RESH SL..... HU..... EH..... FI Hk..... Modersmål..... Ev. andra ämnen (antal år): _____ _____	
Övriga kommentarer ² : _____ _____	
3. ERFARENHETER OCH INTRESSEN	
Använder eleven digitala redskap	Ja Till viss del Nej
Erfarenheter och intressen (som eleven kan använda i skolan): _____ _____ _____	
4. FÖRVÄNTNINGAR	
Elevens tankar om skolan och planer om framtiden: _____ _____ _____	

¹ Ange mellan vilka år som skolgången varit regelbunden respektive oregelbunden

² Under Övriga kommentarer kan du sammanfatta viktig information som kommit fram ur det eleven berättat om sin tidigare undervisning. Ange även om eleven gått i en särskild form av skola.

Underlag för beslut om årskursplacering och planering av undervisningen:

Elevers styrkor:

Elevers utvecklingsområden:

Läraren rekommenderar utifrån ovanstående styrkor och utvecklingsområden att eleven kan placeras i den årskurs som åldern motsvarar:

- Ja
- Nej, lägre
- Nej, högre

Förslag på eventuella insatser och stöd för eleven:

A1.2 Elementär språkfärdighet stadd i utveckling

Hörförståelse:

- Förstår ett begränsat antal ord, korta satser, frågor och uppmaningar som gäller personliga angelägenheter eller den aktuella situationen.
- Måste anstränga sig för att förstå till och med enkla yttranden som inte tydligt anknyter till situationen.
- Behöver mycket hjälp: långsammare tal, upprepning, gester och översättning.

Tal:

- Kan i någon mån uppge vissa omedelbara behov och fråga och svara i dialoger som handlar om grundläggande personuppgifter. Behöver ofta hjälp av sin samtalspartner.
- Pauser och andra avbrott förekommer i talet.
- Uttalet kan ofta vålla förståelseproblem.
- Har ett mycket begränsat ordförråd, kan vissa situationsbundna uttryck och en del av den elementära grammatiken.
- Alla slags fel förekommer i hög grad, också i mycket enkelt fritt tal.

Läsförståelse:

- Förstår namn, skyltar och andra mycket korta och enkla texter som anknyter till omedelbara behov.
- Känner igen enskilda uppgifter i enkel text om det finns möjlighet att vid behov läsa texten på nytt.
- Förmågan att förstå obekanta ord ens i mycket förutsebara sammanhang är begränsad.

Skrivning:

- Kan delge sina omedelbara behov med korta satser.
- Kan skriva ett antal satser och fraser om sig själv och sin närmaste krets (t.ex. svar på frågor eller minneslappar).
- Behärskar vissa grundläggande ord och uttryck och kan skriva mycket enkla huvudsatser.
- Utantill lärda fraser kan vara rätt skrivna men alla slags fel förekommer t.o.m. i synnerligen elementär fri skrivning.

Checklista, nyanlända elever

Svenska som nytt språk, 3 - 7 år

Muntlig kommunikation	
Talar mest sitt modersmål	
Undviker att tala svenska	
Blandar mellan språken för att kunna kommunicera	
Använder kroppsspråk och enkla ord för att kommunicera sina behov	
Använder svenska för att uttrycka behov	
Upprepar bekanta/inövade fraser	
Använder meningar med 1 - 3 ord	
Använder meningar med 1 - 5 ord	
Använder svenska vid inledning av samtal	
Ställer frågor, exempelvis vad och hur	
Svarar på frågor eller kommunikationen med ett ord	
Svarar på frågor med en enklare sats	
Förstår enklare uppmaningar på svenska (ex. städa, vi går ut)	
Följer uppmaningar med begrepp (sätt skeden bredvid tallriken, hämta den blå bollen)	
Kan själv ge enkla instruktioner (exempelvis under en lek eller ett spel)	
Kan benämna känslor på svenska med ett ord (glad, sjuk, ledsen)	
Kan benämna känslor på svenska med två ord. (han ledsen, jag glad)	
Kan benämna känslor på svenska med en kortare mening.	
Klarar av en konfliktsituation på svenska, mha vuxen	
Klarar av en konfliktsituation på svenska själv	

Ordförrådet ökar i fråga om vardagsord	
Ordförrådet ökar i fråga om kunskapspråk (ämnesvisa begrepp)	
Kommunicerar ännu inte grammatiskt korrekt muntligt	
Deltar i diskussioner och vågar uttrycka sin åsikt	
Deltar i rim och ramsor	
Förstår och kan använda rimord	
Förstår betydelsen av adjektiv	
Kan komparera adjektiv	
Förstår betydelsen av motsatser	
Förstår och använder prepositioner korrekt	
Kan återberätta en händelse eller berättelse	
Kan gissa sig till kommande händelser (exempelvis utgående från sekvensbilder)	
Kan förklara orsak och verkan (exempelvis mha sekvensbilder)	
Utveckling av läs- och skrivfärdighet	
Kan hitta två likadana bilder (visuell särskiljningsförmåga)	
Kan skilja bokstäver och siffror från varandra	
Har en förståelse för att siffror och bokstäver betyder något	
Kan benämna bokstäver	
Kan benämna siffror	
Har förståelse för läsriktningen	
Kan klappa stavelser	
Känner igen ljud i början på ord	
Känner igen ljud i mitten av ord	
Känner igen ljud i slutet av ord	
Förstår kombinationen av ljud och bokstav	

Kan kombinera ljud och bild (bokstav)	
Känner igen ofta förekommande ordbilder (jag, och, min...)	
Kan ljuda ihop bokstäver	
Kan läsa kortare meningar	
Kan uttala alla konsonanter	
Kan uttala alla vokaler	
Läser automatiserat	

Övriga kommentarer:

Datum _____

Lärare _____

**Förberedande undervisning
INTYG**

Elevens namn

Födelseid

Skolans namn

Tidpunkt

Eleven har deltagit i förberedande undervisning _____ h (omfattning i timmar)
Eleven har under förberedande undervisning undervisats i följande läroämnen (antal
årsveckotimmar)

Svenska som andraspråk _____

Matematik _____

Omgivningslära _____

Bildkonst _____

Slöjd _____

Gymnastik _____

(alla ämnen eleven haft
undervisning i)

Elevens färdigheter i:

	Utmärkta	Goda	Nöjaktiga	Svaga	Kommentar
Svenska <i>Lyssna och förstå</i>					
<i>Läsning</i>					
<i>Läsförståelse</i>					
<i>Muntliga färdigheter</i>					
<i>Grammatik</i>					
<i>Skrivning</i>					
Matematik					

Bildkonst					
Slöjd					
Gymnastik					
alla ämnen eleven haft undervisning i?					

Elevens anpassning till skolan:

	Mycket bra	Bra	Tillfredsställande	Bör förbättras	Kommentar
Följer skolans regler					
Följer klassens regler					
Tar ansvar för sina arbetsuppgifter					
Följer med i undervisningen					
Visar hänsyn					

Ort och datum
